

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

จากการศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการกระทำผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ แนวคิดทฤษฎี โดยการทบทวนวรรณกรรมและนำสำนวนคดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษ มาวิเคราะห์เพื่อให้เห็นถึงปัญหาการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ เพื่อหาแนวทางการในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดในเรื่องดังกล่าว ในบทนี้จึงเป็นเป็นการกล่าวสรุปภาพรวมการนำเสนอวิทยานิพนธ์ฉบับนี้พร้อมทั้งเสนอแนะแนวคิดในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ เพื่อนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหายังเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพต่อไป

ปัญหาการผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐนั้นเป็นปัญหาใหญ่ของสังคมไทยที่สืบเนื่องเป็นเวลานานเนื่องจากการกระทำที่มีลักษณะเป็นเครือข่าย โดยในปัจจุบันได้แทรกซึมไปทั่วทั้งการจัดซื้อจัดจ้างของการบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจ เกิดความเสียหายแก่ระบบเศรษฐกิจและสังคมในวงกว้างอันส่งผลกระทบต่องบประมาณในการพัฒนาประเทศ ซึ่งในปัจจุบันการกระทำผิดดังกล่าวมีรูปแบบการทุจริตหลากหลายลักษณะและมีความซับซ้อนยากแก่การตรวจพบ แม้ว่าจะมีการตรากฎหมายเฉพาะเรื่อง โดยมีประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการทำความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.2542 รวมทั้งจัดตั้งหน่วยงานต่างๆขึ้นเพื่อดำเนินการแก้ไข แต่ปัญหาดังกล่าวก็ยังคงปรากฏอยู่ เนื่องจากยังมีปัจจัยอีกหลายประการที่อยู่นอกเหนือการควบคุมไม่ว่าจะเป็นการควบคุมภายในคือคุณธรรม จริยธรรมของผู้ที่เกี่ยวข้องและการควบคุมภายนอก คือ กฎ ระเบียบ ที่มีช่องว่างทางกฎหมายที่เอื้อต่อการกระทำผิด อีกทั้งกระบวนการบังคับใช้กฎหมายและการลงโทษผู้กระทำความผิดในปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพื่อเป็นการลดโอกาสการกระทำผิดในการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ ที่ผ่านมาได้มีการออกมาตรการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวหนีไปจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการทำความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.2542 โดยได้มีการนำเอามาตรการทางกฎหมายในหลายๆมาตรการมาใช้บังคับ โดยเฉพาะมาตรการตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดี

พิเศษ พ.ศ.2547 ที่ให้อำนาจในการสืบสวนสอบสวนในรูปแบบพิเศษเพื่อรวบรวมพยานหลักฐาน ไม่ว่าจะเป็นวิธีการดักฟัง การสะกดรอยด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ การปฏิบัติการลับ การตั้งที่ปรึกษาในคดีพิเศษที่ต้องตั้งบุคคลผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญจากหน่วยงานภายนอก การให้พนักงานอัยการหรืออัยการทหารเข้าร่วมทำการสอบสวน การเลือกรับคดีพิเศษของคณะกรรมการคดีพิเศษ ตามที่ให้อำนาจไว้ในมาตรา 21 วรรค 2 ของพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 การมีคณะกรรมการคดีพิเศษเพื่อทำหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 ที่มีองค์ประกอบจากนักการเมืองและข้าราชการประจำ หรือ การที่พนักงานสอบสวนคดีพิเศษจะต้องทำการสรุปสำนวนการสอบสวนส่งไปยังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ในกรณีที่มีนักการเมืองหรือข้าราชการเป็นผู้ร่วมกระทำความผิด ซึ่งปรากฏว่ามาตรการดังกล่าวยังไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากกฎหมายการสอบสวนคดีพิเศษเพิ่งจะเริ่มมีผลบังคับใช้มาตั้งแต่ พ.ศ.2547 ซึ่งเป็นเพียงระยะเวลาสั้นๆ ดังนั้นจึงอาจยังมีช่องว่างของตัวบทกฎหมายในหลายเรื่อง เช่น การที่กฎหมายยังมิได้มีการบัญญัติจำกัดความของมาตรการพิเศษต่างๆอย่างครอบคลุม จึงอาจทำให้เกิดปัญหาว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่จะได้รับความคุ้มครองหรือไม่ หรือกรณีที่ขั้นตอนของกฎหมายไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ การตั้งที่ปรึกษาคดีพิเศษที่ไม่มีมาตรการทางกฎหมายในการบังคับหน่วยงานภายนอก การที่อาจมีการแทรกแซงทางการเมืองในคณะกรรมการคดีพิเศษรวมไปถึงการที่พนักงานสอบสวนต้องทำการสรุปสำนวนการสอบสวนส่งไปยังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ในกรณีที่มีผู้ร่วมกระทำความผิดเป็นนักการเมืองหรือข้าราชการ อันส่งผลให้คดีขาดการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นวิธานิพนธ์ฉบับนี้จึงได้มีการนำเสนอการแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดการบังคับใช้กฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษารูปแบบและวิธีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ ทำให้มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ยังไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดที่เกิดขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการสรุปถึงแนวทางแก้ไขปัญหาเพิ่มเติมทางมาตรการทางกฎหมายและมาตรการในด้านอื่นๆเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดในการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ ดังนี้

1. เสนอให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 รวมถึงกฎหมายในเรื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การบังคับใช้พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1.1 กฎหมายที่ใช้บังคับควรมีการกำหนดรายละเอียด วิธีการ คำจำกัดความของ การดักฟัง การสะกดรอยด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ การอำพรางตัว และการล่อให้กระทำความผิด ในการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีพิเศษ ว่ามีความหมายครอบคลุมถึงอะไรบ้าง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถเข้าใจว่าการกระทำดังกล่าวที่กฎหมายให้อำนาจนั้นครอบคลุมถึงการกระทำใดๆ รวมไปถึงการกำหนดให้มีระยะเวลาที่เพียงพอสำหรับการดำเนินการเฝ้าติดตามหรือการการดักฟังเพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถรวบรวมพยานหลักฐานได้อย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้แล้วควรขึ้นตอนและลดระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการอนุญาตเพื่อให้ใช้วิธีการดังกล่าวเพราะในบางกรณีนั้นกว่าที่จะได้รับอนุญาตก็อาจจะไม่ทันต่อการได้รับข้อมูล รวมไปถึงการกำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการดังกล่าวให้ครอบคลุมขอบเขตของของวิธีการเฝ้าติดตามโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ให้กว้าง เช่น การดักฟังการติดต่อสื่อสารด้วยโทรศัพท์หรือถ้อยคำพูด นอกจากนี้แล้วควรมีการกำหนดวิธีการอื่นๆ ที่มีลักษณะที่เป็นการเปิดช่องว่าง โดยประกาศในกฎกระทรวงเพื่อให้สามารถแก้ไขเพิ่มเติมรายละเอียดในอนาคต สำหรับเทคโนโลยีในอนาคตและวิธีการจะเกิดขึ้นใหม่ตลอดเวลา

1.2 ควรมีการตรากฎหมายเพื่อใช้บังคับกับบริษัทผู้ขายโทรศัพท์ บริษัทที่ให้บริการโทรศัพท์ในการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนในการใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการการดักฟัง การสะกดรอยด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ รวมไปถึงมีการออกกฎหมายบังคับให้เบอร์โทรศัพท์ทุกประเภทที่มีการใช้งานจะต้องมีการลงทะเบียนเพื่อทราบว่าเป็นเจ้าของเนื่องจากในคดีที่เกิดขึ้นจริงนั้น ผู้กระทำความผิดในปัจจุบันก็มักจะใช้โทรศัพท์มือถือในการติดต่อระหว่างกันกันเพื่อการกระทำความผิด เนื่องจากเป็นวิธีการที่สะดวกและรวดเร็ว

1.3 กฎหมายควรให้การคุ้มครองการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้ชัดเจนว่าการกระทำใดๆตามที่กฎหมายให้อำนาจถือเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย รวมไปถึงปรับปรุงแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนและการรับฟังพยานหลักฐานให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในเรื่องการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีพิเศษ นอกจากนี้แล้วข้อมูลข่าวสารที่ได้จากการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีพิเศษสามารถนำไปใช้ประโยชน์ร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวนเพื่อที่จะสามารถบูรณาการระหว่างหน่วยงานอันนำไปสู่การนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ควรมีการตรากฎหมายเพื่อใช้บังคับกับหน่วยงานภายนอกในกรณีที่ต้องมีการตั้งเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานดังกล่าว เข้ามาเป็นที่ปรึกษาในคดีพิเศษ เนื่องจากในการตั้งที่ปรึกษาคดีพิเศษจากหน่วยงานภายนอกโดยเฉพาะหน่วยงานที่ตกเป็นผู้ต้องหาในการกระทำความผิดนั้นมักจะไม่สามารถดำเนินการได้

1.5 ควรมีการแก้กฎหมายในกรณีที่มีนักการเมืองหรือข้าราชการประจำเป็นผู้ร่วมกันในการกระทำความผิดอันเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐนั้น โดย ให้เป็นอำนาจของกรมสอบสวนคดีพิเศษในการดำเนินการสืบสวนสอบสวนจนกระทั่งสรุปสำนวนส่งให้อัยการเป็นผู้ฟ้อง โดยที่ไม่ต้องส่งสำนวนการสอบสวนไปยังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ เพื่อให้สามารถดำเนินการสืบสวนสอบสวนอย่างต่อเนื่องเพื่อนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษต่อไป

1.6 เสนอให้มีการออกข้อกำหนดให้การลงมติของคณะกรรมการคดีพิเศษ เป็นการลงมติลับ เนื่องจากในการลงมติของคณะกรรมการคดีพิเศษจะเป็นการลงมติโดยเปิดเผย (ใช้วิธียกมือ) ซึ่งอาจส่งผลให้กรรมการคดีพิเศษบางคนอาจจะเกรงกลัวต่ออิทธิพลของข้าราชการการเมืองที่มีอิทธิพลต่อตำแหน่งของตนจึงอาจจะเกิดความเกรงกลัวในการลงคะแนนเพื่อเลือกรับคดีเป็นคดีพิเศษได้

1.7 ควรมีการกำหนดให้คณะกรรมการคดีพิเศษจะต้องมาจากข้าราชการที่ไม่ใช่ข้าราชการทางการเมือง ซึ่งอาจจะมาจากหน่วยงานอิสระเช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, ผู้ว่าการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น เนื่องจากข้าราชการที่มาจากหน่วยงานอิสระที่ไม่ได้มีผลประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่นั้น จะปฏิบัติหน้าที่โดยตรงไปตรงมาอันส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษเกิดความยุติธรรมอย่างสูงสุด

1.8 เสนอให้มีการแก้กฎหมายเพื่อกำหนดให้กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระไม่ขึ้นตรงต่อข้าราชการทางการเมือง เนื่องจากการที่กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นหน่วยงานที่สังกัดกระทรวงยุติธรรมอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของข้าราชการการเมือง จึงทำให้ข้าราชการและผู้บริหารระดับสูงต้องทำงานสนองนโยบายทางการเมืองเพื่อรักษาตำแหน่งของตน ซึ่งอาจให้เกิดความไม่ยุติธรรมขึ้นได้ ดังนั้นจึงควรจัดโครงสร้างของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้เป็นหน่วยงานอิสระ ไม่ขึ้นตรงต่อข้าราชการทางการเมือง เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เกิดความยุติธรรมอย่างสูงสุด นอกจากนี้แล้วควรมีหลักประกันการทำงาน โดยนำเอาระบบคุณธรรมมาใช้ในการพิจารณาเลื่อนลำดับของข้าราชการ เพื่อที่จะทำให้ข้าราชการจะตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่โดยที่ไม่ต้องห่วงความก้าวหน้า เพราะอย่างไรเสียการพิจารณาเลื่อนระดับจะขึ้นอยู่กับลำดับความอาวุโส จึงส่งผลให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่

1.9 เสนอให้มีการเพิ่มบทลงโทษ/มาตรการในการลงโทษ ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.2542 โดยเฉพาะบทที่เอาผิดกับภาคเอกชนที่กระทำการสมยอมกันในการเสนอราคา เดิมมีอัตราโทษต่ำ กล่าวคือ ในมาตรา 4 แห่งกฎหมายดังกล่าว ผู้กระทำความผิดมีโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปีและปรับร้อยละห้าสิบของจำนวนเงินที่มีการเสนอราคาสูงสุดในระหว่างผู้ร่วมกระทำความผิดนั้น หรือของจำนวนเงินที่มีการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่ากัน อันอาจส่งผลให้ผู้กระทำความผิดขาดความเกรงกลัว จึงเห็นเป็นการสมควรที่จะต้องพิจารณาเพิ่มการลงโทษให้สูงกว่าที่เป็นอยู่นอกจากนี้แล้ว ควรเพิ่มการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นความผิดมูลฐานหนึ่งของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 เพื่อสามารถใช้มาตรการทางแพ่งและอาญาเกี่ยวกับทรัพย์สินมาดำเนินการอีกมาตรการหนึ่ง นอกเหนือจากมาตรการทางอาญาและทางอาญาเพื่อปราบปรามผู้กระทำความผิดให้เกิดความเกรงกลัว

2. เสนอให้มีการใช้มาตรการในด้านอื่นๆ เพื่อเพิ่มเติมมาตรการทางด้านกฎหมายดังต่อไปนี้

2.1 จัดเจ้าหน้าที่เข้าอำพรางตัวเพื่อติดตามผู้กระทำความผิด รวมถึงจัดตั้งแหล่งข่าวหรือผู้ให้ข่าวเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 เนื่องจากในการกระทำความผิดในการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐจะมีมูลค่าสูง จึงมีเพียงกลุ่มบุคคลหรือนิติบุคคลน้อยรายที่มีศักยภาพในการเข้าแข่งขันในการเสนอราคา ส่งผลให้เกิดการเอื้อต่อการสมยอมกันในการเสนอราคารอบนอกนี้การกระทำความผิดของกลุ่มบุคคลดังกล่าวนี้ จะวิธีการกระทำความผิดจะแนบเนียนและซับซ้อนกว่าการกระทำความผิดทั่วไป ดังนั้นวิธีการจัดเจ้าหน้าที่อำพรางเข้าไปแฝงตัวโดยการชักนำของแหล่งข่าวเพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูล รวมถึงวิธีการติดตามผู้กระทำความผิด จึงส่งผลให้สามารถรวบรวมพยานหลักฐานได้อย่างครบถ้วนทำให้เกิดการดำเนินคดีอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรมีการตรวจสอบข้อมูลทางการเงิน การบัญชี การฟอกเงินและ ด้านภาษีอากรของผู้ต้องสงสัย โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 เนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ จะมีผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องในมูลค่าที่สูง จึงมักเป็นการกระทำการของนิติบุคคลที่ต้องใช้วิธีการดำเนินการผ่านสถาบันการเงิน ดังนั้นการตรวจร่องรอยการเงินจึงนำไปสู่การรวบรวมพยานหลักฐานในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมาย

2.3 ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลการกระทำความผิดเพื่อรวบรวมไว้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมไปถึงจัดทำบันทึกความตกลงว่าด้วยความร่วมมือ (Memorandum of Understanding:

MOU) ระหว่างหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการจัดซื้อจัดจ้างทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เช่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน, กรมบัญชีกลาง, สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, สำนักงานอัยการสูงสุด เป็นต้น เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลการกระทำความผิดรวมถึงการจัดทำบันทึกความตกลงว่าด้วยความร่วมมือกับสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินในการแจ้งแผนการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานที่ต้องรายงานมายังสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ที่มีวงเงินการจัดซื้อจัดจ้างตั้งแต่หนึ่งร้อยล้านบาทขึ้นไปมายังกรมสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการเฝ้าระวังและติดตามความเคลื่อนไหวในการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานที่มีการจัดซื้อจัดจ้างที่อยู่ในอำนาจของกรมสอบสวนคดีพิเศษ

2.4 จัดให้มีการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในการใช้วิธีการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีพิเศษ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานระหว่างประเทศ รวมถึงจัดตั้งกองทุนเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่รับได้จากการกระทำความผิดขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่กระทำความผิดในการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐและความคิดในฐานอื่นๆ เพื่อให้สามารถนำเงินดังกล่าวมาใช้ในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมอย่างได้ผลและเป็นการช่วยประหยัดงบประมาณของรัฐในการใช้เงินในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

2.5 กำหนดให้ตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการจัดซื้อจัดจ้าง โดยให้ตลาดกลางอิเล็กทรอนิกส์ทำการวิเคราะห์ระบบการประมวลทั้งทางเทคนิคและทางวิชาการเพื่อประเมินความผิดปกติในการประมวล เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถนำเอาข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประเมินสถานการณ์ในการกระทำความผิดในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการพิจารณายกเลิก หรือตัดสิทธิ์ของผู้กระทำความผิดดังกล่าว ก่อนที่จะมีการประกาศเป็นผู้มีสิทธิ์ในการเสนอราคา

2.6 กำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมราคากลาง โดยการนำเอาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมาจากหลายองค์กรที่เป็นองค์กรเชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่น สภาวิศวกร ออัครวิชาชีพเฉพาะ ฯลฯ มาทำหน้าที่ในการกำหนดหรือให้ความเห็นชอบราคากลางในโครงการขนาดใหญ่ เนื่องจากในการจัดซื้อจัดจ้างในโครงการขนาดใหญ่ โดยเฉพาะโครงการที่มีการดำเนินการตามหลักวิชาการเฉพาะ เช่น โครงการก่อสร้างสะพาน ถนน ระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น หน่วยงานผู้ที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้างนั้น จะเป็นผู้กำหนดราคากลางดังกล่าวเองโดยปราศจากการตรวจสอบจากองค์กรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ทำให้เกิดการทุจริต ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวจึงควรกำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมราคากลางเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องดังกล่าวในการทำหน้าที่ตรวจสอบและเห็นชอบในราคากลางที่หน่วยงานของรัฐกำหนด เพื่อให้เกิดการตรวจสอบและถ่วงดุลกัน

2.7 จัดให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยการให้ภาคประชาชนในรูปขององค์กรที่ไม่แสวงหากำไร (Non Government Organization) เข้ามามีส่วนร่วม ในขั้นตอนการประกาศเชิญชวนเพื่อเข้าร่วมเสนอราคาและพิจารณาคุณสมบัติของผู้เสนอราคา ในการเข้าทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐในโครงการขนาดใหญ่ที่มีงบประมาณสูง เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยอาศัยความเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรที่มีเครือข่ายภาคประชาชน เพื่อแก้ปัญหาในการกีดกันและการสมยอมในการเสนอราคารวมถึงการแก้ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ

2.8 การจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อในลักษณะต่างๆ และจัดการประชุมสัมมนาแก่หน่วยงานราชการและเอกชน เพื่อเป็นการให้ความรู้และ ขอความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิด รวมถึงเป็นการป้องปรามเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานดังกล่าว เพื่อมิให้ร่วมมือกันกระทำความผิด นอกจากนี้ยังเป็น การสร้างค่านิยมต่อเยาวชนรุ่นใหม่ให้ตระหนักถึงผลเสียของการคอร์รัปชัน อันส่งผลให้เยาวชนกลุ่มดังกล่าวเป็นกำลังหลักในการแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชันในอนาคตอย่างยั่งยืน เช่นเดียวกับหน่วยงานปราบปรามคอร์รัปชันของประเทศฮ่องกงที่ประสบความสำเร็จในการรณรงค์การปราบปรามการคอร์รัปชันโดยใช้วิธีณรงค์แก่เยาวชนรุ่นใหม่